

Kontrolní závěr z kontrolní akce

19/33

Vybraný majetek státu, s nímž má právo hospodařit státní podnik Lesy České republiky

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2019 pod číslem 19/33. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Vladimír Koníček.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda státní podnik Lesy České republiky hospodaří s majetkem státu v souladu s právními předpisy, účelně a hospodárně.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od května 2019 do listopadu 2019.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2016 až 2018, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“ nebo „ministerstvo“);

Lesy České republiky, s.p. (dále také „LČR“ nebo „Lesy ČR“).

Kolegium NKÚ na svém VII. jednání, které se konalo dne 27. dubna 2020,

schválilo usnesením č. 7/VII/2020

kontrolní závěr v tomto znění:

Lesy ČR

32 mld. Kč

prostředky převedené LČR
do státního rozpočtu
v letech 2013–2018

92 %

nahodilá těžba v roce 2018
9 915 tis. m³ z celkem
vytěžených 10 733 tis. m³

1 248 Kč/m³

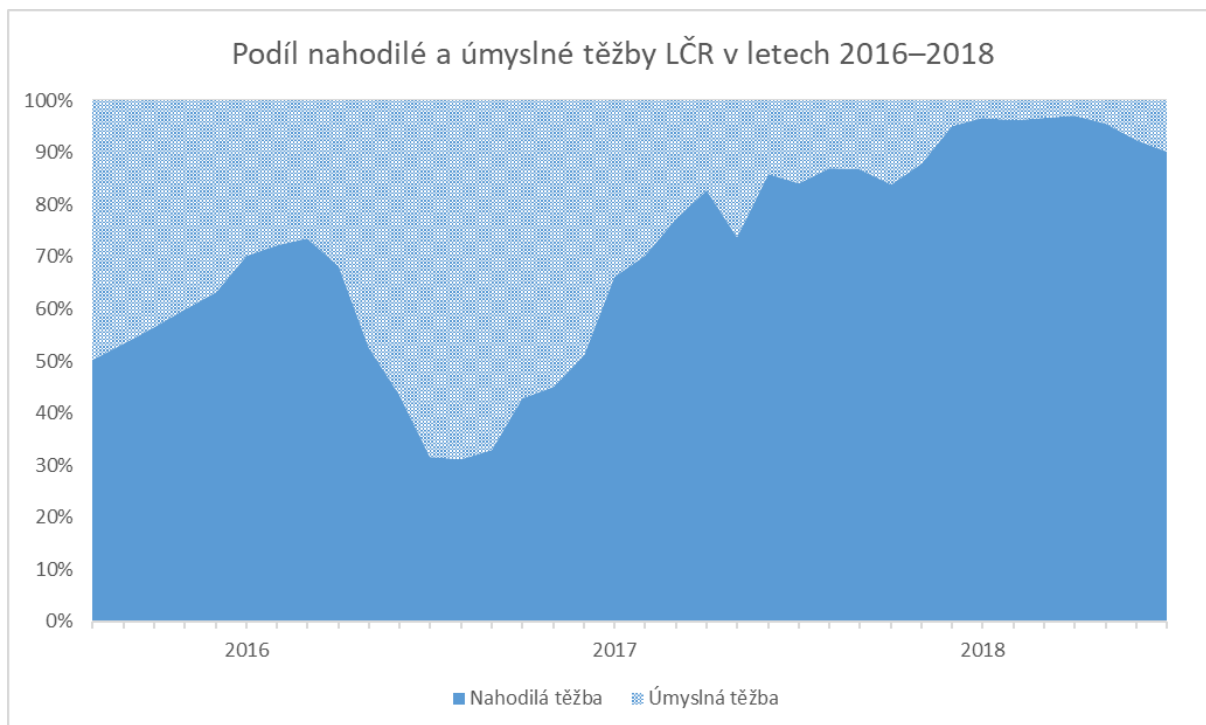
průměrná cena zpeněžení dříví¹
dosažená LČR v roce 2016

1 152 Kč/m³

průměrná cena zpeněžení dříví
dosažená LČR v roce 2017

674 Kč/m³

průměrná cena zpeněžení dříví
dosažená LČR v roce 2018

¹ Zpeněžení je cena za m³ vytěženého dříví.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ u LČR prověřil, zda státní podnik Lesy České republiky hospodaří s majetkem státu v souladu s právními předpisy, účelně a hospodárně. NKÚ provedl kontrolu hospodárnosti prováděných lesnických prací a zpeněžování dříví. Kontrolou byl ověřen i postup LČR a MZe při likvidaci kůrovcové kalamity. Dále NKÚ prověřil nakládání s nepotřebným majetkem státu, zda je prováděno v souladu s právními předpisy a hospodárně². U nákupu služeb ve vybraných oblastech NKÚ prověřoval, zda je prováděn účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

NKÚ při kontrole zjistil, že Lesy ČR nereagovaly do roku 2019 na změny klimatických podmínek a extrémní rozšíření kůrovce změnou *Strategie LČR 2015–2019*. MZe a Lesy ČR přijaly opatření reagující na extrémní rozšíření kůrovce s velkou časovou prodlevou.

LČR oproti rokům 2016 a 2017 realizovaly v roce 2018 prodej dříví méně výhodným způsobem.

Lesy ČR při porovnání se státním podnikem VLS³ v letech 2016 a 2017 vykázaly nižší průměrné náklady na těžbu dříví, ale VLS vykázaly vyšší průměrné zpeněžení, protože 99 % prodejů realizovaly formou prodeje výřezů, sortimentů.

NKÚ na kontrolovaném vzorku nezjistil u LČR neúčelné a nehospodárné vynaložení peněžních prostředků na nákup služeb ani nehospodárné nakládání s nepotřebným majetkem.

Výše uvedené vyhodnocení vyplývá z následujících skutečností zjištěných kontrolou:

1.

Kůrovcová kalamita začala gradovat v roce 2016. *Strategii státního podniku Lesy České republiky pro řešení mimořádných situací v lesích* schválil zakladatel (MZe) až v březnu 2018. LČR reagovaly na gradaci kůrovcové kalamity v průběhu kontrolovaného období pouze provedením dílčích opatření. Systémová opatření LČR zapracovaly do *Strategie LČR 2019–2024*, schválené dozorčí radou LČR v září 2019.

2.

LČR vykazovaly v letech 2016 a 2017 vyšší průměrné náklady na umělou obnovu lesa než VLS. NKÚ zjistil, že LČR vykázaly v letech 2016 a 2017 nižší náklady na těžbu dříví než VLS. Zvýšené náklady Lesů ČR v kontrolovaném období na 1 m³ vyrobeného dříví ovlivnilo mj. i vypovězení komplexních smluv⁴ ve 4. čtvrtletí 2017 vyplývající z usnesení vlády⁵ s následným přesoutěžením, kdy nově uzavřené smlouvy obsahovaly stejné nákladové položky, avšak většinou s vyššími cenami.

² Povinnost státního podniku využívat majetek podniku účelně a hospodárně je účinná od 1. 1. 2017 (viz ustanovení § 17b odst. 1 zákona o státním podniku).

³ Státní podnik Vojenské lesy a statky ČR.

⁴ Komplexní smlouva je smlouva o provádění pěstební a těžební činnosti včetně prodeje dříví.

⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 25. září 2017 č. 703, k *Informaci o řešení aktuální situace v lesním hospodářství v České republice*.

3.

Lesy ČR realizovaly v kontrolovaném období prodej dříví prostřednictvím dvou obchodních modelů. NKÚ zjistil, že v podmínkách extrémní kůrovcové kalamity LČR realizovaly v roce 2018 prodej dříví (v objemu 708 tis. m³) obchodním modelem „OM“⁶ výhodněji než obchodním modelem „P“⁷ (realizovaný objem 9 860 tis. m³).

Realizaci lesnických činností a prodeje dříví převážně na základě komplexních smluv považuje NKÚ v případě kůrovcové kalamity za nedostatečně flexibilní. Lesy ČR nebyly schopny včas reagovat na změny vyvolané kůrovcovou kalamitou – výrazný nárůst nahodilých těžeb, pokles cen a zhroutení trhu s dřívím, nedostatek volných pracovních sil na trhu práce a nedostatek lesnické techniky.

Nejvyšší zpeněžení, i v době gradace kůrovce, vykazuje prodej výřezů, sortimentů, tedy obchodní model „OM“, v rámci kterého LČR dosáhly prodejem přes lesní závody v roce 2018 zpeněžení ve výši 1 263 Kč/m³. Lesní správy realizovaly prodej dříví obchodním modelem „P“, mj. prostřednictvím aukcí, v roce 2018 za cenu 613 Kč/m³.

Lesy ČR vykázaly v roce 2017 nižší průměrné zpeněžení oproti VLS, obecním i soukromým lesům v ČR.

Pokles tržeb z prodeje dříví od roku 2017 byl významně ovlivněn přebytkem dříví na trhu, který vyplynul z extrémního nárůstu nahodilé těžby⁸ vyvolané suchem a gradací kůrovcové kalamity v České republice i sousedních státech.

4.

LČR za období 2013–2018 převedly do státního rozpočtu 31 874 mil. Kč, v roce 2018 se snížil stav volných finančních prostředků tak, že Lesy ČR přešly k provoznímu financování (prostřednictvím kontokorentního úvěrování).

5.

NKÚ zjistil, že ačkoli kůrovcová kalamita gradovala v České republice minimálně od roku 2016, LČR až v roce 2018 jednaly s krajskými úřady, na jejichž území se vyskytla kůrovcová kalamita, o aktuální situaci a vytvoření kalamitních štábů. Se zavedením krizového řízení žádný z krajských úřadů nesouhlasil, neboť z jejich pohledu byla tato možnost vyhodnocena jako neefektivní.

LČR sice přijaly v letech 2017 a 2018 řadu dílčích opatření ve snaze zmírnit kůrovcovou kalamitu, avšak postupy a opatření pro komplexní řešení nastavily až v roce 2019 ve *Strategii LČR 2019–2024*.

⁶ V obchodním modelu „OM“ zaměstnanec LČR nebo smluvní partner vyrábí sortimenty (rozřezaný kmen) na odvozním místě dle zadání, dříví vstupuje do zásob. LČR prodávají sortimenty ve vlastní režii, k přechodu vlastnického práva dochází na odvozním místě. LČR využívají tento model na lesních závodech.

⁷ V obchodním modelu „P“ je část nákladů na těžební práce přenesena na odběratele (soustředění, přiblížení a odvoz), vyrobené dříví nevstupuje do zásob LČR. Obchodní model „P“ se nazývá podle lokality prodeje (pařez), na které dochází po skácení stromu a po nezbytných kontrolách k přechodu vlastnického práva ke dříví. LČR využívají obchodní model „P“ na lesních správách.

⁸ Tj. těžba vyvolaná napadením škůdci (kůrovec, václavka) nebo poškozením (vítr, námraza).

LČR ve smlouvách⁹ přenesly povinnost asanovat vytěžené dříví na odběratele a tím se zbavily přímého vlivu na asanaci kůrovcového dříví. Dle NKÚ to představuje významné riziko z hlediska včasného asanování kůrovcového dříví, neboť odběratel je po převzetí dříví motivován pouze smluvními sankcemi a LČR nemají vliv na termíny asanace.

6.

Při nakládání s vybraným majetkem a nákupu služeb LČR v případech, které byly podrobeny kontrole, používaly při plnění úkolů majetek a peněžní prostředky ke stanoveným účelům. NKÚ zjistil, že LČR přijaly v oblasti nakládání s nepotřebným majetkem i v oblasti nákupu vybraných služeb opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 10/26¹⁰.

II. Informace o kontrolované oblasti

Ministerstvo zemědělství

MZe vykonává funkci zakladatele státního podniku Lesy České republiky. Povinnosti zakladatele upravuje ustanovení § 15 zákona č. 77/1997 Sb.¹¹.

Ministerstvo zemědělství je dle ustanovení § 15 zákona č. 2/1969 Sb.¹² ústředním orgánem státní správy lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou území národních parků.

Lesy České republiky, s.p.

Lesy České republiky, s.p.,¹³ jsou státní organizací a právnickou osobou, jejímž prostřednictvím vykonává stát svá vlastnická práva. Mají právo hospodařit s majetkem státu a nemají vlastní majetek.

Základními právními předpisy, kterými se LČR řídí, jsou zákon č. 77/1997 Sb., zákon č. 289/1995 Sb. a dále statut státního podniku LČR.

Z celkové výměry lesů v České republice (2 608 tis. ha) je 1 218 tis. ha (47 %) ve správě LČR. Hlavní náplní činnosti LČR je obhospodařování lesního majetku ve vlastnictví státu (téměř 85 % rozlohy všech státních lesů) a péče o téměř 38,5 tisíce kilometrů určených vodních toků a 905 malých vodních nádrží.¹⁴

LČR jsou účetní jednotkou, jejíž prioritou dle *Strategie LČR 2015–2019* je financování lesnických činností z vlastních zdrojů a nezávislost na státním rozpočtu.

⁹ Smlouvy o poskytnutí výlučného práva vytěžit lesní porost a o převodu vlastnického práva k vytěženým stromům s příjmem dříví na základě elektronických aukcí a dále smlouvy o provádění komplexních lesnických činností a prodeji dříví a smlouvy o provádění těžebních činností a o prodeji dříví (společně dále jen „komplexní smlouvy“).

¹⁰ Kontrolní akce č. 10/26 – *Majetek státu a peněžní prostředky poskytnuté státnímu podniku Lesy České republiky*.

¹¹ Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

¹² Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

¹³ Lesy České republiky, s.p., byly založeny rozhodnutím Ministerstva zemědělství České republiky zakládací listinou č. 6677/91-100 ze dne 11. 12. 1991 (podle zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku) a zapsány do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Hradci Králové v oddílu AXII, vložka 540, s identifikačním číslem 4219 6451, den zápisu 1. 1. 1992.

¹⁴ Stav k 31. 12. 2018.

Organizační struktura LČR vyplynula z *Koncepce Ministerstva zemědělství k hospodářské politice státního podniku Lesy České republiky od roku 2012* (tzv. Dřevěná kniha¹⁵) a na ni navazující *Strategie LČR 2015–2019*¹⁶, kde je uvedeno: „**LČR budou od roku 2012 lesy ve vlastnictví státu spravovat, nebudou samy (kromě přímo řízených lesních závodů) podnikat a pěstební i těžební práce budou outsourcovat.**“

Zajišťovat provádění činností zabezpečujících optimální plnění všech funkcí lesa prostřednictvím vybraných podnikatelských subjektů, případně ve vlastní režii, patří do hlavního předmětu podnikání LČR.

Třístupňová organizační struktura LČR zahrnuje I. ředitelství, II. 12 krajských ředitelství, 4 přímo řízené lesní závody, semenářský závod, 7 správ toků a III. 72 lesních správ.

Přímo řízené lesní závody, které v roce 2018 obhospodařovaly 85 841 ha (tj. pouze 7,19 %) z celkové výměry lesních pozemků spravovaných LČR, provádějí lesnické činnosti převážně vlastními zaměstnanci a vlastní technikou, řídí a kontrolují celý proces od pokácení stromu až po naložení na dopravní prostředek a prodej dříví.

Lesní správy, které obhospodařovaly v roce 2018 téměř 93 % lesních pozemků spravovaných LČR, většinu pěstebních a těžebních prací a prodeje dříví realizují na základě uzavřených komplexních smluv (46 % objemu prodaného dříví v roce 2018). Komplexní smlouvy zahrnují provedení pěstebních a těžebních prací, včetně prodeje dříví formou obchodního modelu „P“. Část těžebních prací a část prodeje dříví realizují lesní správy formou prezenčních a elektronických aukcí (tzv. prodej dříví nastojato¹⁷), kdy veškeré náklady na těžební práce přecházejí na odběratele (44 % objemu prodaného dříví v roce 2018).

Lesnické činnosti zajišťovaly lesní správy LČR především prostřednictvím smluvních partnerů vybraných na základě veřejných zakázek na pět let (komplexní smlouvy) v souladu s Dřevěnou knihou.

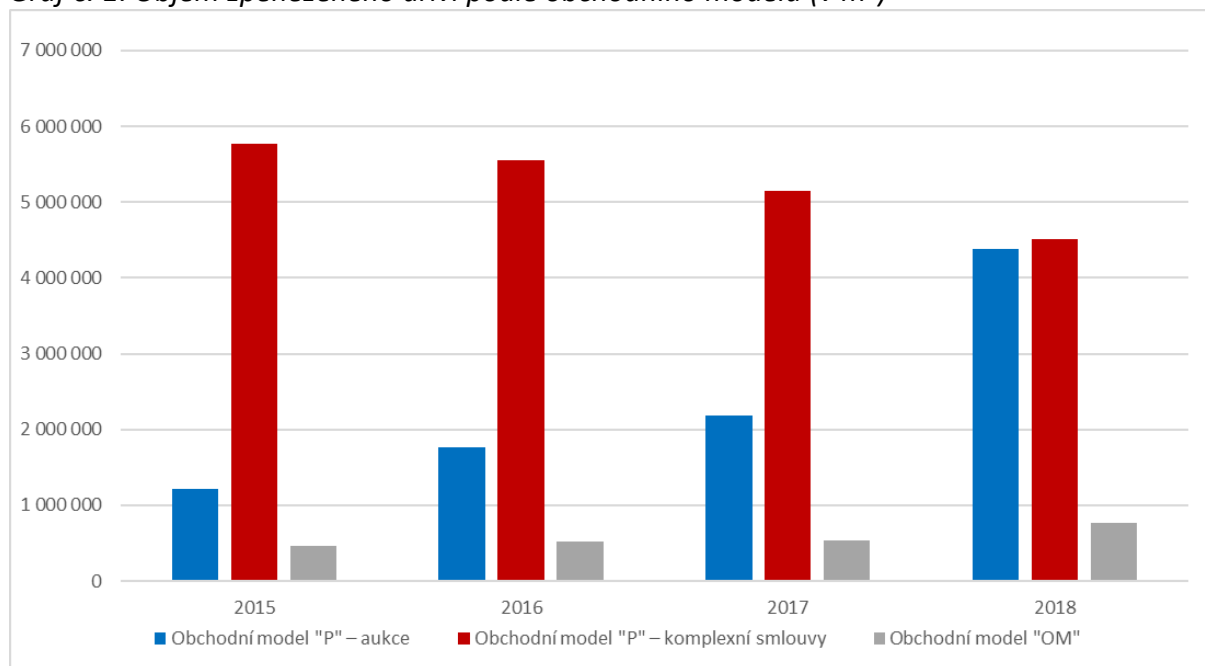
LČR v roce 2017 (v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 25. září 2017 č. 703) nabídly smluvním partnerům možnost předčasného ukončení smluv na provádění lesnických činností dohodou. Tímto postupem skončilo více než 50 % tehdy platných smluv. Ukončené smlouvy byly nahrazeny nově vysoutěženými smlouvami založenými na stejné koncepci, pouze došlo k navýšení cen služeb v průměru o 27 %.

¹⁵ *Koncepce Ministerstva zemědělství k hospodářské politice státního podniku Lesy České republiky od roku 2012*, kterou vláda České republiky vzala na vědomí svým usnesením ze dne 2. února 2011 č. 84.

¹⁶ *Koncepce strategického rozvoje podniku Lesy České republiky, s.p. pro období let 2015–2019*, schválená vládou České republiky dne 23. 2. 2015.

¹⁷ Tj. těžba a prodej dříví přímo na pni v lese.

Graf č. 1: Objem zpeněženého dříví podle obchodního modelu (v m³)

Zdroj: Lesy ČR.

Dozorčí rada LČR v říjnu 2019 schválila novou *Strategii LČR 2019–2024*¹⁸, která reaguje na změnu podmínek v lesním hospodářství. Lesní pozemky na organizačních jednotkách byly rozděleny na kalamitní, kde LČR uzavírají smlouvy pouze na těžbu a dříví si realizují vlastní činností, nekalamitní, kde bude zachován obchodní model „P“, a postkalamitní, na nichž LČR budou realizovat těžbu prostřednictvím aukcí na stojato, popř. na sklad LČR. Od roku 2020 se sníží počet krajských ředitelství na 11, počet lesních správ na 64, zvýší se plocha obhospodařovaná lesními závody na 11,87 % a nově vznikne jedno středisko (0,51 % z obhospodařované plochy) přímo řízené krajským ředitelstvím v Českých Budějovicích s vlastními zaměstnanci a vlastní technikou.

III. Rozsah kontroly

U MZe byla kontrola zaměřena na rozhodovací a kontrolní činnost zakladatele státního podniku LČR v souvislosti s kůrovcovou kalamitou.

Kontrola prověřovala, zda MZe jako zakladatel vyžadovalo od LČR informace o vývoji kůrovcové kalamity, zda bylo MZe seznamováno vedením LČR s navrhovanými a realizovanými opatřeními ke zmírnění dopadů kalamity, vč. řešení problematiky kalamitního dříví. Součástí prověřování byla aktivita MZe při zastavení jiných než nahodilých těžeb a zpracování kůrovcového dříví.

U LČR byly kontrolou prověřeny z hlediska hospodárnosti, efektivnosti a legality vybrané náklady a výnosy související s těžbou a prodejem dřeva. Náklady na lesnické práce a zpeněžování dříví NKÚ vyhodnotil na základě agregovaných údajů za jednotlivé lesní závody a lesní správy poskytnutých kontrolovanou osobou.

¹⁸ *Strategie rozvoje Lesů ČR na období od 1. 9. 2019 do 31. 12. 2024*, schválená dozorčí radou LČR dne 7. 10. 2019.

Postup LČR při likvidaci kůrovcové kalamity byl prověřen z hlediska legality a přijetí adekvátních opatření.

Dále kontrola prověřila nakládání s nepotřebným majetkem státu a nákupy vybraných služeb. NKÚ ověřoval, zda byl postup LČR v souladu s právními předpisy. Dále také ověřil, zda si LČR počínaly hospodárně a zda byly v případě nákupu služeb prostředky použity účelně.

Kontrolovaný objem finančních prostředků u LČR za kontrolované období 2016–2018 činil 41 470 411 509,03 Kč. U MZe nebyly kontrolovány žádné finanční prostředky.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Činnost MZe při řešení kůrovcové kalamity ve vztahu k LČR

NKÚ prověřoval, zda MZe reagovalo na kalamitní situaci včas a účinně.

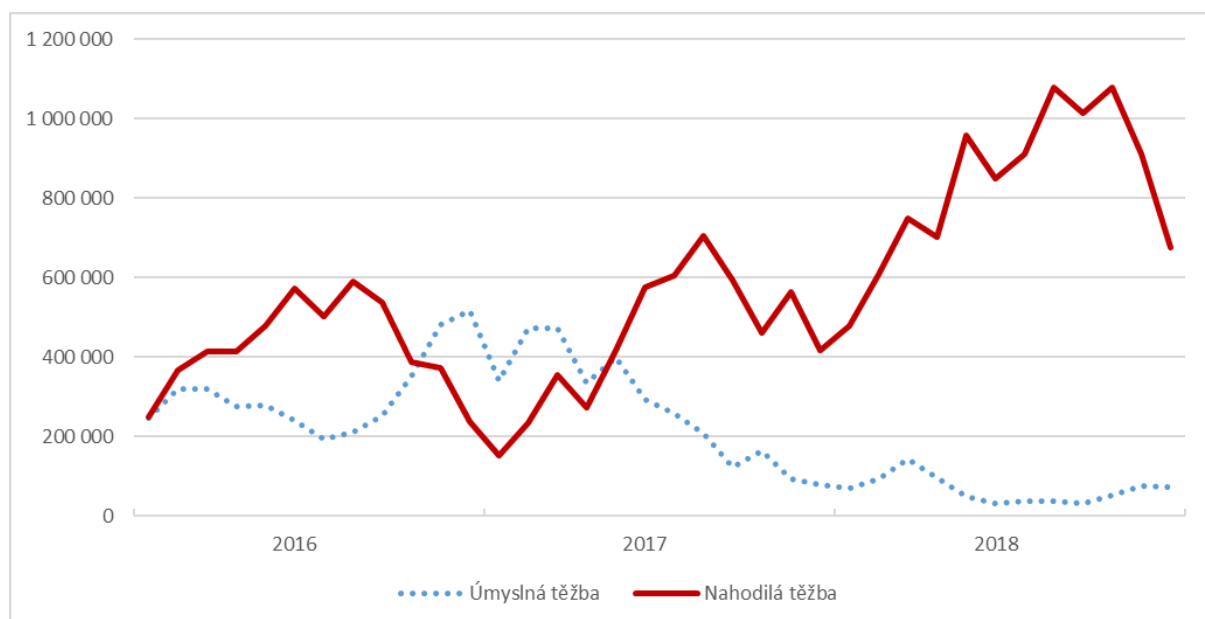
MZe jako zakladatel státního podniku LČR požadovalo informace, které pro svou potřebu vyhodnocovalo, a z toho vyplývající požadavky a navrhovaná opatření prosazovalo prostřednictvím svých zástupců v dozorčí radě.

MZe uplatňovalo svá práva a plnilo povinnosti vůči státnímu podniku LČR v mezích, které mu jsou vymezeny zákonem a dalšími předpisy. Nicméně NKÚ zjistil, že zakladatel nevyžadoval na LČR splnění úkolu „vytvoření strategie pro řešení kalamitních situací“. Úkol obsahovala *Strategie LČR 2015–2019*, termín splnění byl stanoven na II. čtvrtletí 2015. V únoru 2018 zakladatel zadal LČR opětovně tento úkol. Vypracovanou *Strategii státního podniku Lesy České republiky pro řešení mimořádných situací v lesích* schválil zakladatel až v březnu 2018.

MZe vyzvalo LČR k omezení a později k úplnému zastavení mýtních těžeb¹⁹ v roce 2017. Lesy ČR úmyslnou těžbu utlumily, jak vyplývá z grafu č. 2.

¹⁹ Tj. plánovaná úmyslná těžba.

Graf č. 2: Průběh nahodilých a úmyslných těžeb LČR v letech 2016–2018 (měsíčně v m³)

Zdroj: Lesy ČR.

MZe mělo o vzniku kůrovcové kalamity a jejím vývoji v přiměřeném čase a rozsahu k dispozici potřebné informace a bylo seznamováno s opatřeními, která vedení LČR navrhovalo a realizovalo, zejména mělo informace o opatřeních spočívajících v omezení a následném zastavení úmyslných těžeb a přesunu části kapacit lesních závodů na zpracování kůrovce (na severní Moravu). Problematika kůrovcové kalamity a její dopady na hospodářské výsledky LČR byly projednávány na 18 z 22 jednání dozorčí rady. NKÚ zjistil, že ačkoli bylo zřejmé, že přijímaná opatření nejsou dostatečně účinná (nedošlo k utlumení kůrovcové kalamity), ministerstvo nepožadovalo, resp. nenavrhovalo adekvátní opatření k omezení šíření kůrovce a zmenšení dopadů kůrovcové kalamity. Ministerstvo určilo zapracovat až do *Strategie LČR 2019–2024* opatření spočívající v úpravě smluvních vztahů (kratší období, menší územní celky, předmět plnění) nebo dělení smluvních územních jednotek na kalamitní, postkalamitní a nekalamitní.

NKÚ rovněž prověřoval, zda MZe provedlo kontroly zaměřené na péči o les. MZe jako zakladatel LČR samo veřejnosprávní kontrolu zaměřenou na péči o les v kontrolovaném období u LČR neprovádělo, informace získávalo prostřednictvím svých zástupců v dozorčí radě LČR. Ke kontrolní činnosti využívalo výsledky kontrol odborných orgánů a institucí (ÚHÚL, ÚKZÚZ, ČIŽP, MŽP).

2. Náklady na lesnické práce

NKÚ posuzoval způsob provádění lesnických prací z hlediska hospodárnosti a dobré praxe.

NKÚ zjistil, že v letech 2016 až 2018 neustále klesala výměra uměle zalesňovaných lesních pozemků obhospodařovaných LČR, přestože vzhledem ke kalamitnímu stavu lesů vzrůstá výměra holin vzniklých těžbou.

Lesní závody zalesňují²⁰ převážně vlastními zaměstnanci a vlastním sadebním materiálem. Lesní správy provádějí zalesnění včetně dodávky sadebního materiálu převážně smluvní činnostmi.

Tabulka č. 1: Průměrné náklady na umělou obnovu lesa (Kč/ha)

	2016	2017	2018
LZ celkem	43 044	52 885	61 637
LS celkem	65 739	67 606	77 260
LČR celkem	64 044	66 635	76 175
VLS celkem	56 118	61 445	–
ČR celkem (zprávy o stavu lesa ČR)	77 997	82 682	97 132
SR celkem (Slovenský statistický úřad)*	43 638	41 930	42 015

Zdroj: vlastní zpracování dat LČR; KZ z KA NKÚ č. 18/10 – Majetek státu, s nímž má právo hospodařit státní podnik Vojenské lesy a statky ČR; zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky za roky 2016–2018; data Slovenského statistického úřadu.

* Přepočítáno z € na Kč kurzem ČNB k 31. 12. daného roku (27,02 Kč; 25,54 Kč; 25,73 Kč).

Pozn.: KA č. 18/10 byla ukončena v roce 2018.

Nejnižší náklady na umělou obnovu lesa vykazuje Slovenská republika. V rámci České republiky vykázaly oba státní podniky (LČR i VLS) nižší průměrné náklady na umělou obnovu lesa, než je průměr za celou ČR. VLS vykazovaly nižší náklady na zalesnění než LČR, přestože oba státní podniky v roce 2016 i 2017 většinu sadebního materiálu nakupovaly.

V důsledku kalamitní situace se smluvní partneři LČR potýkají s omezenou schopností plnit své závazky vyplývající z uzavřených smluv na provádění lesnických činností. V souladu s usnesením vlády ČR ze dne 25. září 2017 č. 703 LČR nabídly smluvním partnerům možnost předčasného ukončení smluv na provádění lesnických činností dohodou k 31. 12. 2017. Tímto postupem skončilo více než 50 % tehdy platných smluv. Ukončené smlouvy byly nahrazeny nově vysoutěženými smlouvami založenými na stejné koncepci, avšak s vyššími hodnotami většiny nákladových položek (navýšení cen služeb v průměru o 27 %).

Tabulka č. 2: Průměrné náklady na těžbu dříví (v Kč/m³)

	2016	2017	2018
LZ	169	192	266
LS	146	146	168
LČR celkem	157	169	217
VLS – vlastní činnost	298	323	–
VLS – smluvní činnost	311	306	–
Soukromé lesy nad 200 ha (data ČSÚ)	218	204	–
Zpráva o stavu lesa ČR	192	185	187

Zdroj: vlastní zpracování dat LČR; KZ z KA č. 18/10; ČSÚ – statistika lesního hospodářství; zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky za roky 2016–2018.

Poznámka: U LZ, LS, LČR a VLS se jedná o přímé náklady, ČSÚ a zprávy o stavu lesa ČR vykazují vlastní náklady²¹.

NKÚ zjistil, že LČR vykázaly v roce 2018 vyšší průměrné přímé náklady na těžbu 1 m³ dříví oproti průměrným vlastním nákladům na těžbu 1 m³ dříví za celou Českou republiku (zpráva o stavu lesa ČR), přestože v letech 2016 a 2017 byl poměr opačný. LČR vykázaly v roce 2018

²⁰ Zalesnění se provádí dvěma způsoby – umělou obnovou lesa a přirozenou obnovou lesa.

²¹ Přímé náklady – náklady, které jsou přímo přiřaditelné k jednotlivým výkonům. Vlastní náklady jsou tvořeny přímými a nepřímými náklady.

meziroční zvýšení průměrných přímých nákladů na těžbu o 22 %. Tento nárůst byl ovlivněn zejména navýšením nákladů vyvolaných kůrovcovou kalamitou a také vznikem nákladů souvisejících s výpomocí lesních závodů na lesních správách. Smluvní partneři nebyli v době extrémní kůrovcové kalamity schopni plnit své závazky vyplývající z komplexních smluv, LČR jako jedno z dílčích opatření zvolily výpomoc LZ na LS.

Téměř 15% nárůst nákladů na těžbu u lesních správ byl ovlivněn mj. vypovězením komplexních smluv ve 4. čtvrtletí roku 2017.

Nárůst průměrných nákladů v roce 2018 o 39 % u lesních závodů významně ovlivnila skutečnost, že lesní závody vypomáhaly na lesních správách zasažených kalamitou.

Průměrné náklady na těžbu vykazované lesními správami byly v kontrolovaném období, i přes mírné zvýšení, nejnižší. Bylo to způsobeno přenesením části nebo celých nákladů na smluvní partnery.

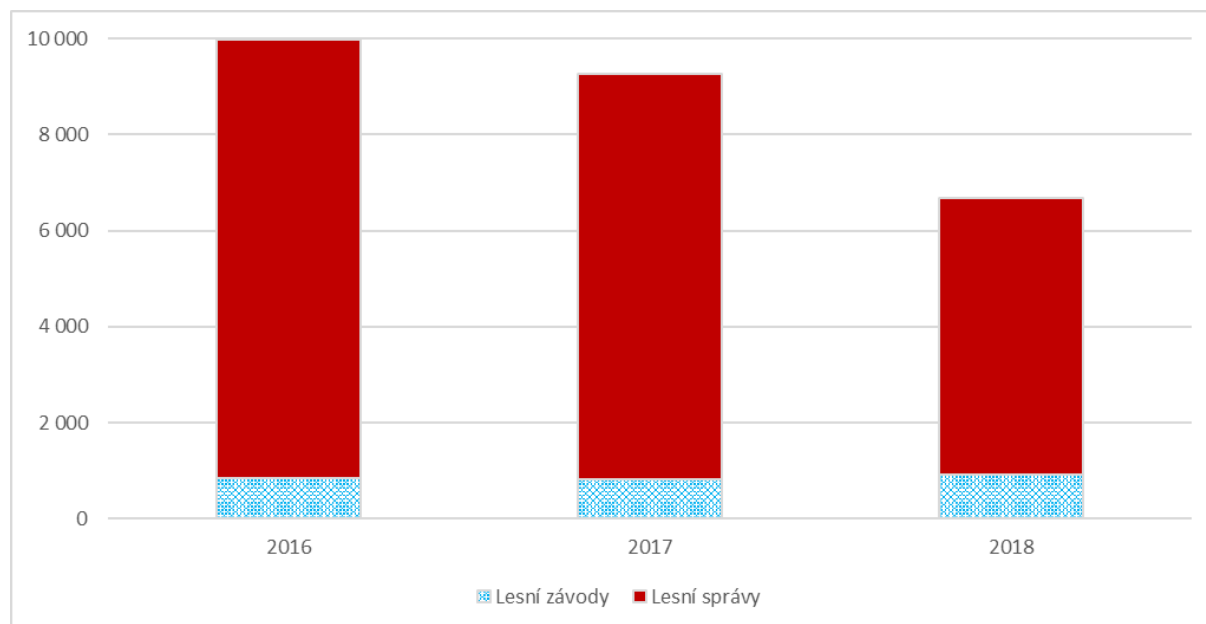
Do roku 2017, kdy došlo ke gradaci kůrovcové kalamity, bylo pro LČR z hlediska vykazovaných nákladů na lesnické práce outsourcování lesnických činností (obchodní model „P“) výhodnější než obchodní model „OM“.

LČR vykázaly v letech 2016–2017 výrazně nižší průměrné náklady na těžbu dříví, než vykázaly VLS, které prováděly těžbu dříví vlastními zaměstnanci, popř. formou služeb.

3. Zpeněžování dříví

NKÚ posuzoval jednotlivé způsoby zpeněžování dříví LČR.

Graf č. 3: Tržby lesních závodů a lesních správ v letech 2016–2018 (v mil. Kč)

Zdroj: Lesy ČR.

Tržby LČR za prodej dříví mezi roky 2015 a 2018 poklesly o cca 33 %, z 9 982 mil. Kč na 6 672 mil. Kč. Lesní závody i v období kůrovcové kalamity vykazovaly vyrovnanější tržby za prodej dříví než lesní správy. Důvodem byl rozdílný způsob prodeje. Lesní závody používaly obchodní model „OM“ (prodej sortimentů ve vlastní režii), lesní správy používaly zejména obchodní model „P“.

Tabulka č. 3: Průměrné zpeněžení dříví LČR dle způsobu realizace (v Kč/m³)

Způsob zpeněžení	2015	2016	2017	2018
LS – aukce	1 382	1 192	1 016	613
LS – obchodní model „P“	1 433	1 267	1 254	786
LS – obchodní model „OM“	1 295	1 074	1 996	915
LZ – obchodní model „OM“	1 830	1 703	1 569	1 263

Zdroj: vlastní zpracování dat LČR.

Nejvyšší zpeněžení vykázaly LČR v letech 2015 až 2018 u obchodního modelu „OM“, jehož podstatou je prodej sortimentů ve vlastní režii.

Tabulka č. 4: Porovnání zisku lesních správ a lesních závodů

	Lesní závody			Lesní správy		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Tržby (v Kč)	841 291 516	819 655 326	914 226 396	9 141 056 337	8 440 628 602	5 755 788 583
Náklady (v Kč)	100 037 922	108 607 025	226 757 722	792 094 679	726 663 505	887 461 115
Těžba (v m ³)	790 138	904 574	707 857	7 870 019	7 524 726	9 859 900
Zisk (v Kč/m ³)	938	786	971	1 061	1 025	494

Zdroj: Lesy ČR, vlastní výpočet.

Poznámky: Zisk = tržby – náklady;

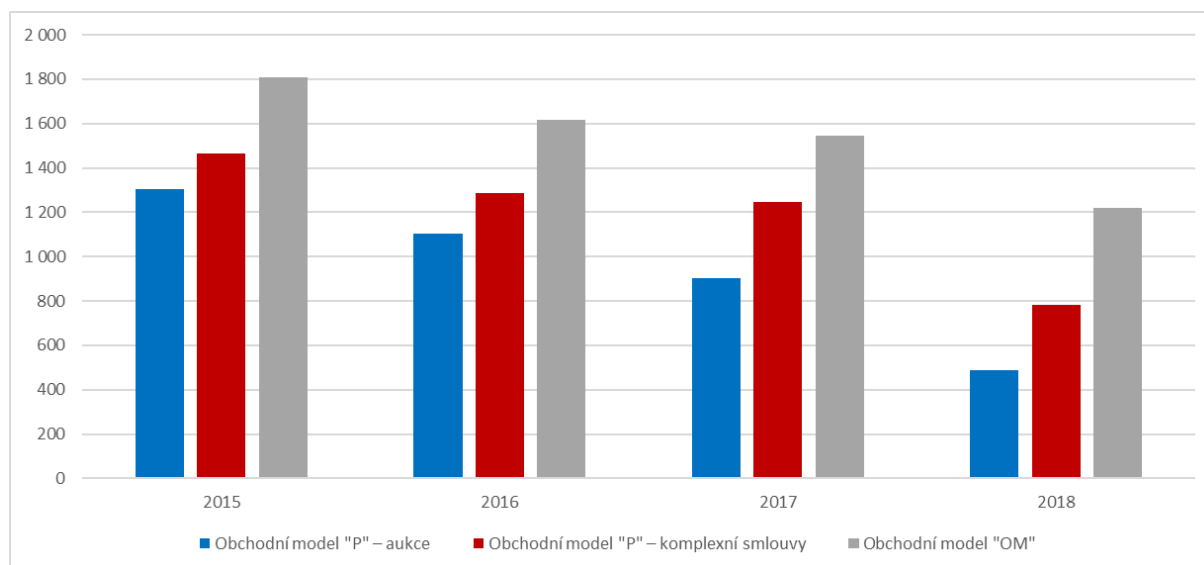
režijní náklady nebyly započítány;

u těžby nebyla započítána samovýroba fyzickými osobami.

NKÚ zjistil, že do roku 2017 byl pro LČR výhodnější model „P“ realizovaný na lesních správách, od roku 2018 je výhodnější model „OM“ realizovaný na lesních závodech.

Důvodem byly pro LČR příznivé výše cen z vysoutěžených komplexních smluv (tj. nízké náklady na těžbu a vysoké zpeněžení). Od roku 2018 vlivem výrazného poklesu cen dříví a nárůstu cen těžební činnosti je obchodní model „OM“ z hlediska výsledného zisku výhodnější než obchodní model „P“, kterým je realizována většina prodeje dříví. Pokles zisku u lesních závodů v roce 2017 byl ovlivněn mimo jiné zvýšením nákladů na vysílání pracovníků a techniky LZ na pomoc lesním správám zasaženým kalamitou.

Graf č. 4: Zpeněžení podle obchodního modelu (v Kč/m³)

Zdroj: Lesy ČR.

Tabulka č. 5: Porovnání průměrného zpeněžení dříví

(v Kč/m³)

	2015	2016	2017	2018
LČR	1 434	1 248	1 152	674
VLS	1 566	1 424	1 270	–
LESY Slovenskej republiky	1 294	1 288	1 268	1 292
Státní lesy (dle zpráv o stavu lesa ČR)	1 417	1 226	1 191	X
Obecní lesy (dle zpráv o stavu lesa ČR)	1 590	1 486	1 404	X
Soukromé lesy (dle zpráv o stavu lesa ČR)	1 645	1 562	1 488	X

Zdroj: vlastní zpracování dat LČR; KZ z KA NKÚ č. 18/10; výroční zprávy státního podniku LESY Slovenskej republiky za roky 2015–2018; zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky za roky 2015–2018.

Poznámky: Přepočty eur na české koruny byly provedeny kurzem ČNB k 31. 12. daného roku (27,025 Kč; 27,02 Kč; 25,54 Kč; 25,73 Kč).

Řádek „Státní lesy (dle zpráv o stavu lesa ČR)“ zahrnuje kromě LČR, VLS i lesy spravované MŽP (národní parky, CHKO).

X – údaje za rok 2018 nejsou ve Zprávě o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky za rok 2018 uvedeny.

Porovnávané subjekty v letech 2015 až 2018 vykázaly sestupný trend zpeněžení dříví, což je důsledek kůrovcové kalamity a přebytku jehličnatého dříví na trhu nejen v České republice, ale i v okolních státech. Zvyšující se zpeněžení vykazuje pouze listnatý sortiment, a to z důvodu omezených těžeb nebo podílu listnatého dříví (u LESŮ SR činí téměř polovinu roční těžby).

Způsob zpeněžování používaný LČR, kdy se většina objemu dříví prodá prostřednictvím komplexních smluv, byl před kůrovcovou kalamitou v kontextu nízkých nákladů na těžbu pro Lesy ČR optimální. Z porovnání vyplynulo, že v době gradace kůrovcové kalamity je pro LČR výhodnější zpeněžovat sortimenty.

Realizace lesnických činností a prodeje dříví převážně na základě komplexních smluv v souladu se *Strategií LČR 2015–2019* byla v případě kůrovcové kalamity nedostatečně flexibilní. Lesy ČR tak nebyly schopny včas reagovat na změny vyvolané kůrovcovou kalamitou – výrazný nárůst nahodilých těžeb, pokles cen a zhroucení trhu s dřívím, nedostatek volných pracovních sil na trhu práce a nedostatek lesnické techniky.

4. Převody do fondu zakladatele, resp. státního rozpočtu

LČR si v době bez výrazných kalamit a souvisejícího ohrožení trhu s dřevem udržovaly finanční soběstačnost. I v období gradace kůrovcové kalamity LČR převedly do *fondu zakladatele*, který byl poté na základě usnesení vlády zapojen do státního rozpočtu, výrazně vyšší částku na 1 ha porostní plochy než vybrané subjekty sousedních států (viz tabulka č. 1 v příloze č. 1).

Bavorská vláda nepožadovala v roce 2018 od Bavorských státních lesů převody do státního rozpočtu z důvodu vysokých nákladů na boj s kůrovcem a následně i stabilizaci trhu s dřívím pomocí mokrých skladů²².

LČR za období 2013–2018²³ převedly do státního rozpočtu 31 874 mil. Kč. V roce 2019 se snížil stav volných peněžních prostředků tak, že Lesy ČR přešly k provoznímu financování (prostřednictvím kontokorentního úvěrování). Podle *Strategie LČR 2019–2024* Lesy ČR předpokládají kladný hospodářský výsledek v roce 2024.

²² Jedná se o zpevněné plochy pro skladování dřevní hmoty se zajištěným dostatečným zdrojem vody a přívodem elektrické energie. Mokrý sklad je jedno z opatření, jež zakonzervují dřevo a nezhorší jeho kvalitu.

²³ Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, umožňoval převod do fondu zakladatele od roku 2013.

Provozní financování neovlivnilo aktivitu LČR při řešení kůrovcové kalamity. Převody volných finančních prostředků v dlouhodobém horizontu nemohly zásadně ovlivnit boj s kůrovcovou kalamitou, průběh kůrovcové kalamity ovlivnilo mj. sucho, nedostatek pracovních sil a speciální lesnické techniky.

5. Činnost LČR v době kůrovcové kalamity

NKÚ prověřoval, zda LČR postupují při likvidaci kůrovcové kalamity v souladu s právními předpisy.

V souvislosti s likvidací kůrovcové kalamity z pohledu systému zajišťování lesnických činností NKÚ zjistil, že LČR v roce 2018 vykázaly 0,88 přepočteného dělníka na 1 000 ha porostní plochy. LESY Slovenské republiky, s.p., (LESY Slovenskej republiky, š.p., dále také „LESY SR“) vykázaly 1,51 a Bavorské státní lesy (Bayerische Staatsforsten AöR, dále také „BaySF“) 1,79 přepočteného dělníka na 1 000 ha porostní plochy. Rakouské spolkové lesy (Österreichische Bundesforste AG, dále také „ÖBF“) mají 0,75 přepočteného dělníka na 1 000 ha porostní plochy, ale významná část jejich činnosti (cca ¼ ročního obratu) je na rozdíl od výše uvedených „státních lesů“ zaměřena na péči o dva národní parky a cestovní ruch. Výše uvedené zahraniční lesnické podniky oproti LČR prováděly v kontrolovaném období lesnické činnosti vlastní činností (popř. nákupem služeb) a prodej dříví realizovaly samy.

Stav v LČR odpovídá sice *Strategii LČR 2015–2019* – outsourcovat většinu lesnických činností, ale v kalamitním období to mělo negativní dopad na možnost operativního postupu při řešení kůrovcové kalamity. Přestože v nejméně postižených oblastech LČR navýšily počty sezonních pracovníků a přesunuly tam z lesních závodů zaměstnance a techniku, nepodařilo se významně zkrátit dobu od identifikace napadeného stromu do jeho odvezení z lesa. Například při opakování elektronických aukcí činila tato doba několik týdnů. NKÚ jako příklad dobré praxe uvádí, že u Bavorských státních lesů, které mají skoro dvojnásobný počet dělníků na 1 000 ha lesa a významnou část lesnických činností provádějí ve vlastní režii, činí tato doba jednotky dnů²⁴.

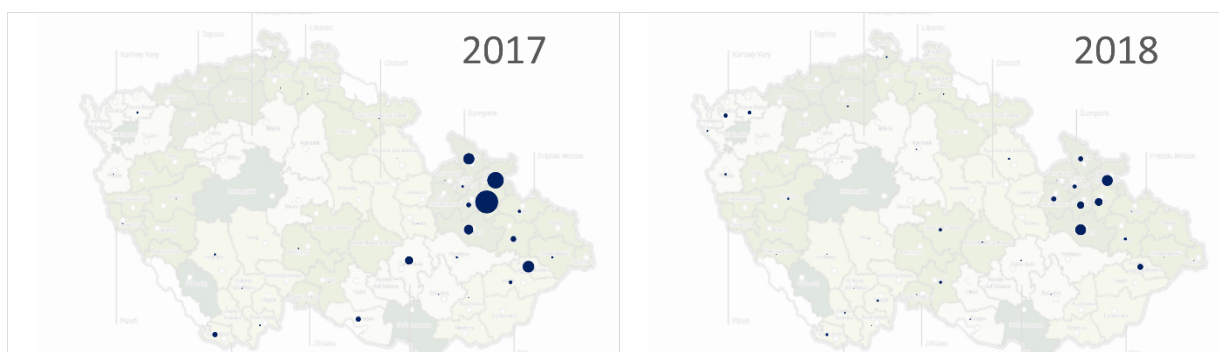
Od roku 2018 vedly z vlastní iniciativy Lesy ČR na úrovni krajských ředitelství s dotčenými krajskými úřady informativní jednání k šíření kůrovce a o možných krocích k nápravě. Při jednáních kalamitních štábů byla zvažována možnost zavedení opatření podle zvláštních předpisů²⁵, ale žádný kraj k tomuto řešení nepřistoupil.

Povinnost asanovat vytěžené dříví byla v obchodních podmínkách uzavřených smluv⁹ přenesena na odběratele dříví. Při neplnění podmínek byly ukládány pokuty, jejich rozložení s ohledem na území jednotlivých organizačních jednotek Lesů ČR je uvedeno v grafu č. 5. Největší objem uložených pokut byl na severní Moravě.

²⁴ Výroční zpráva BaySF za rok 2018.

²⁵ Vyhláška č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní strážce; zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých souvisejících zákonů (krizový zákon).

Graf č. 5: Rozložení smluvních sankcí vůči smluvním partnerům v letech 2017 a 2018

Zdroj: data LČR.

Tabulka č. 6: Výše smluvních sankcí

	Sankce vybrané (v Kč)	Sankce vrácené (v Kč)
2016	44 112 516	163 370
2017	70 322 397	874 431
2018	35 971 388	7 060 695

Zdroj: Lesy ČR.

Smluvní partneři LČR v námitkách proti uloženým pokutám zejména zpochybňovali motivační účinek sankcí uložených za pozdní zpracování sterilních kůrovcových souší a dále uváděli, že výše pokuty mnohdy převyšovala hodnotu těžného dříví. Lesy ČR ve zvýšené míře v odůvodněných, resp. sporných případech tyto námitky akceptovaly a v roce 2018 z vybraných pokut 20 % vrátily. LČR v roce 2018 z obchodních podmínek elektronických aukcí vypustily smluvní pokutu 500 Kč/m³ za nezpracování a neasanování kůrovcového dříví v termínu. V roce 2018 tak došlo k výraznému snížení ukládání pokut. NKÚ zjistil, že LČR uplatnily smluvní pokuty pouze za nedodržení termínů pro těžbu nebo pro odvoz dříví k asanaci v porostech, kde nebyla těžba zahájena ani po požadovaném termínu asanace nebo kde nebyl proveden včasný odvoz dříví a kde nesplnění termínu bylo potvrzeno smluvním odpovědným pracovníkem, a rovněž tam, kde číselníky dříví²⁶ byly pracovníky LČR převzaty až po uplynutí požadovaného termínu asanace. Na základě vyhodnocení podávaných námitek ve sporných případech LČR pokuty neukládaly.

Motivační systém pokut ukládaných Lesy ČR smluvním partnerům neovlivnil vyhýbání se těžbě finančně méně atraktivního dříví v lokalitách, kde nebylo možné použít harvesterovou technologii²⁷.

Z dat opakovaných elektronických aukcí NKÚ zjistil, že z 288 prověřovaných zakázek bylo 243 soutěženo třikrát či vícekrát. Opakováním elektronických aukcí se zvyšuje riziko několikátýdenního prodlení mezi vyznačením stromů určených k těžbě a uzavřením smlouvy a tím i riziko porušení zákona č. 289/1995 Sb.²⁸. NKÚ potvrdil, že docházelo k opakování elektronických aukcí, čímž se zvyšovalo riziko prodlení mezi vyznačením stromů a uzavřením smlouvy na těžbu dříví.

²⁶ Evidenční doklad o výrobě dříví – obsahuje údaje o vytěžené dřevní hmotě a plní funkci předávacího protokolu při prodeji dříví.

²⁷ Mechanizovaný způsob, kdy dojde nejen k samotné těžbě stromu, ale také k výrobě sortimentů, k jejich změření a záznamu.

²⁸ Ustanovení § 33 odst. 1 lesního zákona.

NKÚ zjistil, že LČR v průběhu roku 2018 provedly dílčí opatření, např. v potřebných oblastech navýšily počet zaměstnanců (do 11/2019 o celkem 501 osob), v roce 2018 přesunuly celkem 46 zaměstnanců z lesních závodů a další zaměstnance v rámci dočasné výpomoci z ostatních útvarů, aby na kalamitních polesích 11 lesních správ pomohli s vyznačováním kůrovcových stromů. Dále LČR v oblastech gradace kůrovce provedly reorganizaci počtu revírů a nastavení objemu úkolů zaměstnanců, zvyšovaly počet soutěžených zakázek při současném snižování velikosti jednotlivých zakázek a významně zvýšily prodej dříví prostřednictvím elektronických aukcí nastojato (mezi roky 2014 a 2018 nárůst z 1 010 892 m³ na 4 365 633 m³).

NKÚ zjistil, že LČR systémové řešení kalamitní situace zapracovaly až do *Strategie LČR 2019–2024*. Například přijaly opatření spočívající v úpravě organizační struktury, smluvních vztahů (kratší období, menší územní celky, předmět plnění) nebo dělení smluvních územních jednotek na kalamitní (kde LČR budou těžit smluvně a prodávat dříví ve vlastní režii), nekalamitní (kde bude zachován outsourcing lesnických činností) a postkalamitní (těžba prostřednictvím aukcí nastojato, popř. na sklad LČR).

Adekvátnost opatření přijatých LČR bude možné vyhodnotit v delším časovém horizontu.

6. Nakládání s nepotřebným majetkem a nákup služeb

6.1 Nakládání s nepotřebným majetkem

NKÚ kontroloval, zda LČR postupují při nakládání s nepotřebným majetkem státu v souladu s právními předpisy a hospodárně.

NKÚ na vybraném vzorku nepotřebného majetku v celkové hodnotě 20 947 387 Kč (směnné, kupní, nájemní/pachtovní smlouvy) nezjistil nedostatky a ověřil, že LČR postupovaly při nakládání s nepotřebným majetkem (po předchozím souhlasu zakladatele) hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolou bylo ověřeno, že LČR přijaly opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 10/26 v oblasti nakládání s nepotřebným majetkem. Opatření spočívala v nastavení vnitřních předpisů a v jejich důsledném dodržování.

6.2 Nákup služeb

NKÚ kontroloval, zda LČR postupují při nákupu služeb v oblasti reklamy, mediální prezentace, sponzoringu, poradenství a právních služeb vždy účelně a hospodárně a v souladu s právními předpisy.

NKÚ kontrolou na vzorku nákladů vynaložených na vybrané služby (reklamní a mediální služby, expertizy, posudky a studie, poradenské a právní služby) v celkové hodnotě 34 831 498 Kč zjistil, že tyto náklady souvisely s předmětem činnosti LČR a existovala odůvodněná potřeba pořízení těchto služeb. Ceny právních služeb byly v místě a čase obvyklé. Prověřované smlouvy o propagaci a reklamě a o poskytnutí darů směřovaly do podporovaných oblastí a byly projednány a schváleny dozorčí radou. Kontrolou zadávacích řízení nebyly zjištěny nedostatky v dodržování právních nebo interních předpisů.

NKÚ na kontrolovaném vzorku nezjistil neúčelné ani nevhodné vynaložení peněžních prostředků na nákup služeb.

Opatření přijatá k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 10/26 v oblasti nákladů na vybrané služby jsou dostatečná.

Seznam zkratek

BaySF	Bayerische Staatsforsten AÖR (Bavorské státní lesy)
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
Dřevěná kniha	<i>Koncepce Ministerstva zemědělství k hospodářské politice státního podniku Lesy České republiky od roku 2012</i>
CHKO	chráněná krajinná oblast
KA	kontrolní akce
komplexní smlouvy	smlouvy o poskytnutí výlučného práva vytěžit lesní porost a o převodu vlastnického práva k vytěženým stromům s příjmem dříví na základě elektronických aukcí; smlouvy o provádění komplexních lesnických činností a prodeji dříví; smlouvy o provádění těžebních činností a o prodeji dříví
KZ	kontrolní závěr
LČR / Lesy ČR	Lesy České republiky, státní podnik
LESY SR	LESY Slovenskej republiky, š.p.
LS	lesní správa
LZ	lesní závod
ministerstvo	Ministerstvo zemědělství
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
ÖBF	Österreichische Bundesforste AG (Rakouské spolkové lesy)
obchodní model „OM“	nákup služeb v pěstební a těžební činnosti bez prodeje dříví; dříví zůstává ve vlastnictví Lesů ČR, které s ním obchodují (zkratka „OM“ znamená odvozní místo)
obchodní model „P“	nákup služeb v pěstební i těžební činnosti s prodejem veškerého dříví v rámci zakázky na lokalitě „P“ (forma salda); dříví přechází do vlastnictví dřevařské firmy, ta dřevo zpracuje, odveze a prodá (zkratka „P“ znamená peň, případně pařez)
SR	Slovenská republika
<i>Strategie LČR 2015–2019</i>	<i>Koncepce strategického rozvoje podniku Lesy České republiky, s. p. pro období let 2015–2019</i>
<i>Strategie LČR 2019–2024</i>	<i>Strategie rozvoje Lesů ČR na období od 1. 9. 2019 do 31. 12. 2024</i>
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
VLS	Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
zpráva o stavu lesa ČR	zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky za příslušný rok

Příloha č. 1

Srovnatelné zahraniční subjekty:

- LESY SR byly zřízeny podle zákona o státním podniku²⁹ a mají obdobně jako LČR v základním předmětu činnosti správu lesního majetku ve vlastnictví Slovenské republiky. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR určuje LESŮM SR výši pravidelného odvodu zisku do fondu zakladatele. LESY SR si zabezpečují část výkonů v hlavních lesnických činnostech vlastními silami, prodej dříví realizují v podobě vyrobených sortimentů a využívají elektronické aukce, dražby a veřejné obchodní soutěže.
- Bavorské státní lesy (BaySF) jsou veřejnoprávní institucí zřízenou zákonem o Bavorských státních lesích³⁰. Odvod ze zisku vyměřuje každoročně bavorská vláda. Obchod s dřívím realizují BaySF především prodejem sortimentů u odběratele nebo na odvozním místě.
- Rakouské spolkové lesy (ÖBF) jsou akciovou společností založenou podle zákona o Rakouských státních lesích³¹, jediným akcionářem je Rakouská republika. Rakouská vláda stanovuje každoročně dividendu a odvod. Obchod s dřívím realizují ÖBF prodejem sortimentů u odběratele, na odvozním místě nebo prostřednictvím aukcí na odvozním místě.

Tabulka č. 1: Základní ukazatele

Ukazatel	Jednotky	LČR			LESY SR			BaySF			ÖBF		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Výměra lesních pozemků	tis. ha	1 199	1 192	1 194	–	–	–	808	808	808	850	850	850
Porostní plocha	tis. ha	1 166	1 160	1 160	886	837	884	756	756	756	510	510	510
Těžba dříví	tis. m ³	8 102	8 053	10 733	4 323	4 310	4 566	4 710	4 960	4 790	1 515	1 484	1 522
z toho nahodilá těžba	tis. m ³	4 364	4 774	9 915	1 984	2 018	2 434	–	–	1 850	770	680	1 004
z toho kůrovcové dříví	tis. m ³	2 446	2 997	6 043	–	–	1 290	–	710	960	–	–	–
Odvod do státního rozpočtu	mil. Kč	5 600	3 050	2 500	135	128	129	1 765	1 382	0	–	–	–

Zdroj: výroční zprávy jednotlivých subjektů.

Pozn.: Nevyplněné buňky – údaje nebyly dostupné; ÖBF údaje o odvodech nezveřejňují.

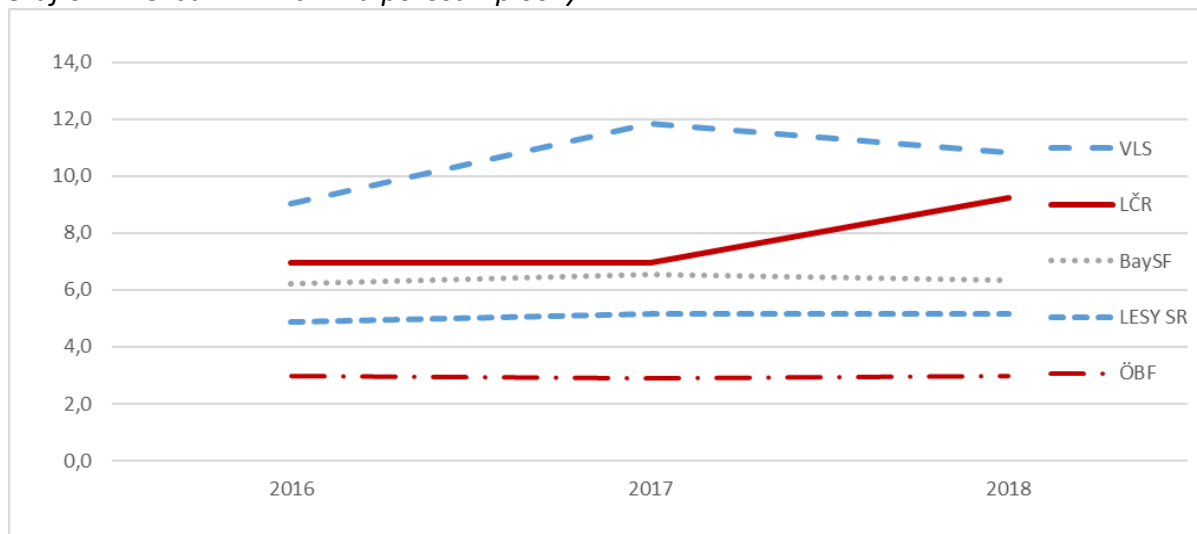
Peněžní částky v eurech byly přepočteny na české koruny podle kurzu ČNB k 31. 12. daného roku (27,02 Kč; 25,54 Kč; 25,73 Kč).

²⁹ Zákon č. 111/1990 Zb., o štátnom podniku.

³⁰ Zákon č. 7902-O-L z 9. května 2005, účinný od 1. 6. 2005.

³¹ Zákon č. BGBl.793/1996, účinný od 1. 1. 1997.

Graf č. 1: Těžba v m³ na 1 ha porostní plochy

Zdroj: tabulka č. 1 přílohy č. 1 tohoto kontrolního závěru; výroční zpráva VLS za rok 2018.

V České republice tvoří jehličnaté porosty 71,5 % rozlohy, z toho smrkové porosty cca 50 %. Na Slovensku zabírají jehličnaté porosty 37 %, z toho smrk cca 23 %, v Rakousku zastupují jehličnaté porosty 67 % a z toho cca 54 % smrkové porosty. V Bavorsku tvoří jehličnaté porosty 65 %, z toho cca 42 % smrk.